

Een discussie over gewasbeschermingsmiddelen met als doel iets van elkaar te leren. Een goed idee, maar wat doe je met de uitspraken en ideeën die gedaan worden? Dat moet na afloop nog blijken, maar er is weer een stap richting verbetering gezet.

Tekst: Lilian Braakman
Fotografie: René Faas

Verslaafd aan ingrijpen

Het pakket gewasbeschermingsmiddelen niet zien als een belemmering, maar als een uitdaging. In die trant worden wel vaker uitspraken gedaan, maar wordt het opgepakt? Hein van Iersel, hoofdredacteur van vakblad voor boomkwekers Boom in Business, hoorde deze uitspraak van een kweker en organiseerde eind oktober bij Wageningen Plant Research (WUR) in Randwijk een discussie over gewasbescherming. Hij nodigde verschillende sectoren uit om elkaars ervaringen te delen en hiervan te leren.

De aanwezigen van de middag waren: Peter van Dongen (Telermaat), Hein Buisman

(KWH), Peter van 't Westeinde (ZLTO), Dirk Osinga (KAVB-kringssecretaris Flevoland, Noord- en Oost Nederland), Gerrit Massink (Damcon), Jan van der Zande (WUR), Wilbert van Luenen (Wilbert Stek), Jan Bouwman (Syngenta), Wouter Mauritz (Combinatie Mauritz), Michiel Gerritsen (NFO fruit), Wilco Dorresteyn (specialist gewasbescherming Delphy) en Van Iersel zelf. Met zo'n grote groep zijn er altijd meningsverschillen, maar ook overeenkomsten.

Het eerste waar de discussie zich op richt is de bodem. Duidelijk is dat alle aanwezigen vinden dat er te weinig aandacht is geweest voor de bodem de afgelopen jaren. Wel wordt de opmerking gegeven dat in de boomkwekerij veel geteeld wordt op substraat. Over de bodem wordt gezegd dat deze vergeten wordt door het luxe pakket aan gewasbeschermingsmiddelen. In plaats van de bodem te verbeteren – wat jaren duurt – worden problemen opgelost met gewasbeschermingsmiddelen. Bouwman: "We vragen veel van de bodem en putten de grond uit."

GEWASBESCHERMING

Het onderwerp van discussie is gewasbescherming. Hierover wordt in de twee uur discussietijd veel geroepen. Een opsomming:

- Middel x wordt bijna altijd vervangen door

een ander middel. Dat is volgens de zaal onhoudbaar.

- Binnen de kaders werken van wat is toegestaan, is net aan haalbaar. Zo wordt genoemd dat het zeer onplezierig is om te balanceren op de rand van de wetgeving. "Dat is niet het streven en het lost niets op," meent Dirk Osinga.
- De consument wil geen chemie, maar stemt met zijn portemonnee. De vraag blijft: gaat de consument betalen voor biologisch? Dorresteyn komt met cijfers uit eigen onderzoek van wat hun klanten vinden van duurzaamheid. Daaruit kwam dat 69 procent van de kwekers geen meerprijs verwacht.
- De supermarktketen Aldi Süd wordt genoemd. Aldi wil nu bloemen zonder residu, maar bollen zonder residu zullen volgens Osinga snel aan de eisenlijst worden toegevoegd. "Kijk naar de retail voor het maken van keuzes." Dorresteyn plaatst daar een kanttekening bij: "Retailers willen duurzaam, maar zit er een slakje of trips in dan krijg je als kweker alles weer terug."
- Bij het zien van een spuitmachine gaan veel consumenten klagen, maar ze weten niet wat kwekers spuiten.
- Kwekers zijn verslaafd aan ingrijpen en willen de controle behouden. Spuiten geeft zekerheid.

Dat er nu meerdere sectoren om tafel zitten, vinden de aanwezigen goed. Van 't Westeinde:

"We moeten niet met de vinger wijzen: zij doen het minder goed." Buisman: "We zijn al twintig jaar bezig om onszelf te verbeteren. Dat stopt niet. We zullen ook de komende twintig jaar doorgaan." Onderzoek dat leidt tot verbeteringen en ontwikkelingen zoals precisielandbouw

'De wetgeving moet aangepast worden op de snelheid waarin de sector kan schakelen'

worden genoemd. Maar deze innovatieve ontwikkelingen hebben ook een keerzijde: zo is onderzoek niet voor iedereen beschikbaar, net als nieuwe technieken. Als een nieuwe spuit of dop niet op het etiket van een middel genoemd wordt, kan deze niet ingezet worden. Er ligt volgens Van der Zande genoeg op de plank qua innovatie, alleen niet alles wordt gebruikt. Meerdere aanwezigen stemmen in met zijn boodschap. Bouwman doet een duit in het zakje: "Het Ministerie van Economische Zaken voert vaak te snel veranderingen door. Soms wordt het etiket van een middel aangepast zonder dat bijvoorbeeld de nieuwe spuitdoppen beschikbaar zijn. Dat werkt niet. De wetgeving moet aangepast worden op de snelheid waarin de sector kan schakelen." Over de media wordt positief en negatief

gesproken. Volgens de groep worden negatieve verhalen groot uitgemaakt die helaas wel het achtuurjournaal halen. Positieve berichten, zoals het project 'Blij met de bij' vanuit het Koepelproject Plantgezondheid Bomen en Vaste planten van de Raad voor de Boomkwe-

Voorlopers

Wilco Dorresteyn en Dirk Osinga zijn na afloop van mening dat het goed is om te discussiëren. Osinga: "Het is goed dat we naar verschillende sectoren kijken. We kunnen van elkaar leren en het brengt nieuwe ideeën. Dorresteyn: "Je ziet in de vasteplanten-sector dat er een tweedeling ontstaat. Sommige kwekers passen hun werkwijze nog niet aan. Andere kwekers zijn volop bezig met alternatieven voor gewasbeschermingsmiddelen, omdat de wetgeving verandert en de markt er om vraagt. Het beste is om nu al bezig te zijn met het zoeken naar duurzame alternatieven. Kwekers denken dat er na een verbod op middel x wel weer een nieuw middel komt. Maar dat is steeds minder vanzelfsprekend." Osinga beaamt wat Dorresteyn zegt. "Niet alles wordt opgelost. Daarom zie je dat voorlopers een duidelijke keuze maken en hun afnemers daarbij betrekken."

draaien. Neem als voorbeeld de zwartepietendiscussie." Niet iedereen sluit zich aan bij de mening van Bouwman. Osinga: "Kamerleden luisteren naar de gevoelde trend – minder middelen in dit geval – om weer gekozen te worden. Pas als er aantoonbaar stappen worden gezet, zijn Kamerleden bereid om zich in te zetten."

GEZICHT

In de eerste helft van de discussie wordt vooral door de verschillende sectoren defensief gereageerd. Overal wordt een verklaring voor gegeven. Na een opmerking van Dorresteyn dat de diverse sectoren zich ook offensief kunnen opstellen, komt het kantelpunt. Daarop volgt de gedeelde mening dat de sector één gezicht zou moeten hebben die vanuit de maatschappij vertelt in verschillende media wat de sector doet. Geopperd wordt dat het iemand van de LTO moet zijn. De persoon moet betrouwbaar zijn, de sector goed kennen en goed de werkwijze kunnen uitleggen. Een woord die daarbij hoort is transparant. "Een kok zie je ook koken: gooi alles open," zegt Buisman. Naast het 'gezicht' als aanspreekpunt, zijn er volgens de zaal ook kleine ambassadeurs nodig in de vorm van kwekers die hun bedrijf openstellen (ook via sociale media) voor de consument om zo het negatieve beeld van de sector om te zetten in een positief beeld.